

ӘЛ-ФАРАБИ атындағы
ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ

КАЗАХСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ
УНИВЕРСИТЕТ имени АЛЪ-ФАРАБИ

ҚазҰУ ХАБАРШЫСЫ

ФИЛОЛОГИЯ
СЕРИЯСЫ

ВЕСТНИК КазНУ

СЕРИЯ
ФИЛОЛОГИЧЕСКАЯ

Алматы

№4 (134)

2011

1992 жылдың 22 сәуірінен бастап
шыға бастады

Тіркелу куәлігі № 766

Редакциялық алқа:

Әбдешұлы Қ.

(ғылыми редактор),

Әбдиманұлы Ө.

(ғылыми редактордың

орынбасары),

Зуева Н. Ю. (жауапты хатшы),

Бисенғали З. Ғ., Ахмедьяров Қ.Қ.,

Дәдебаев Ж.Д., Жолдасбекова Б.У.,

Сабитова З.К., Сүлейменова Э.Д.,

Таева Р.М.

ҚазҰУ ХАБАРШЫСЫ

ФИЛОЛОГИЯ СЕРИЯСЫ

№ 4 (134)

ИБ № 5638

Басылуға 22.12.2011 жылы қол қойылды.
Пішімі 70х110 1/16. Көлемі 21,75 б.т. Офсетті қағаз.
Сандық басылыс. Тапсырыс № 136.
Таралымы 500 дана. Бағасы келісімді.
Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің
«Қазақ университеті» баспасы.
050040, Алматы қаласы, әл-Фараби даңғылы, 71.
«Қазақ университеті» баспаханасында басылды

МАЗМҰНЫ – СОДЕРЖАНИЕ

ӘДЕБИЕТТАНУ – ЛИТЕРАТУРОВЕДЕНИЕ

Қансейіт Әбдешұлы ПРОФЕССОР НЕМАТ КЕЛІМБЕТОВ ЖӘНЕ ҚАЗІРГІ ҚАЗАҚ РУХАНИЯТЫ.....	3
Өмірхан Әбдиманұлы АЗАМАТТЫҚ ҰСТАНЫМ, АҚЫНДЫҚ ӨЛШЕМ.....	7
Алиева Н. М. МОДЕРНИЗМ И ДЖОН ГОЛСУОРСИ.....	12
Бисенбаев П. «КЕНЕСАРЫ-НАУРЫЗБАЙ» ЖЫРЫНДАҒЫ ФОЛЬКЛОРЛЫҚ САРЫНДАР СИПАТЫ.....	15
Джаламова Ж. Б. ПРОСТРАНСТВО БЫТА В ИЗМЕРЕНИЯХ ВЕЧНОСТИ.....	17
Джумасева А. АБАЙ ЛИРИКАСЫ ЖӘНЕ БҮГІНГІ ЛИРИКАНЫҢ ӨЗІНДІК БАҒЫТЫ.....	20
Досанова К. АЙТЫС – ӨМІРШЕҢ ЖАНР.....	22
Ebraheem Gaseemi THE “MULLAH NASRADDIN” LITERARY SCHOOL IN THE MIRROR OF THE IRANIAN LITERATURE.....	26
Жанатова А. Ж. ҚОЖА АХМЕТ ЯССАУИДЫҢ «ДИУАНИ ХИКМЕТ» ДАСТАНЫНДАҒЫ ГУМАНИСТИК ИДЕЯЛАР.....	29
Zharaigova A. CONTEMPORARY BRITISH WRITERS.....	32
Ибраева Д. С. ЖЫРАУЛАР ПОЭЗИЯСЫНДАҒЫ ҰЛТТЫҚ ДҮНИЕТАНЫМ.....	35
Какишева Н. Т. АВТОБИОГРАФИЗМ ХУДОЖЕСТВЕННОЙ ПРОЗЫ Д. Ф. СНЕГИНА.....	38
Кәрібозов Е. АБАЙ ШЫҒАРМАШЫЛЫҒЫНЫҢ ТӘУЕЛСІЗДІК ЖЫЛДАРЫНДА ЗЕРТТЕЛУ ЖАЙЫ (Абай институтының хабаршысында жарияланған материалдар негізінде).....	42
Қазыбек Г. Қ. А БАЙТҰРСЫНУЛЫ-АУДАРМАШЫ.....	46
Мәдібай Қ. ҚАЗІРГІ ҚАЗАҚ ПРОЗАСЫ: КӨРКЕМДІК ӨРІС.....	49
Мансұров Б. Б. ҚАЗАҚ МАҚАЛ-МӨТЕЛДЕРІНДЕ КЕЗДЕСЕТІН ПАЙҒАМБАР ХАДИСТЕРІНІҢ ҰҚАСТЫҚТАРЫ МЕН ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ.....	52
Найманбаев А. С. ТОРАЙҒЫРОВТЫҢ «ТАНЫСТЫРУ» ПОЭМАСЫНДАҒЫ ТАРИХИ ТҮЛҒАЛАР.....	59
Омарова А. К. ТВОРЧЕСКОЕ НАСЛЕДИЕ А.В. ЗАТАЕВИЧА: НОВЫЕ АСПЕКТЫ ИЗУЧЕНИЯ.....	61
Оспанова А. А. МАҒЖАН ЛИРИКАСЫ.....	66
Резазаде А. Багері ПРОБЛЕМА МАТЕРИ И УБИЙЦЫ СЫНА В ТВОРЧЕСТВЕ ГИ ДЕ МОПАССАНА (сравнительное исследование проблемы в мировой литературе).....	70
Смағұлов Ж. XIX ҒАСЫР ӘДЕБИЕТІ ТАРИХЫНА XX ҒАСЫРДЫҢ 50-ЖЫЛДАРЫНДАҒЫ КӨЗҚАРАСТАР.....	73
Түсіпхан Нұрбек ҚАЛТАРЫСТА ҚАЛҒАН ҒАББАСТАНУ.....	76

ТІЛ БІЛІМІ – ЯЗЫКОЗНАНИЕ

Чиждова Л. А. МЕЖНАЦИОНАЛЬНЫЕ КОНФЛИКТЫ И МЕЖКУЛЬТУРНАЯ КОММУНИКАЦИЯ В КУЛЬТУРОЛОГИЧЕСКОМ АСПЕКТЕ.....	80
Aliyeva G. H. THE COGNITIVE LINGUISTICS AS A MODERN LINGUISTICS DIVISION.....	86
Амангазиева М. К. СӨЗДІК МАҚАЛА ЖӘНЕ КОСМОНИМДЕРДІҢ МАҒЫНАЛЫҚ СИПАТЫ.....	89
Aksholakova A. ABOUT THE PROBLEM OF ORTHOGRAPHIC CODIFICATION OF KAZAKH TOPONYMS IN RUSSIAN SPEECH.....	92
Акчурина И. ОБРАЗОВАНИЕ ДИПЛОМАТИЧЕСКИХ ТЕРМИНОВ МОРФОЛОГИЧЕСКИМ СПОСОБОМ (в азербайджанском и французском языках).....	95
Ахметова М. К. ЗАИМСТВОВАНИЯ КАК ЛИНГВИСТИЧЕСКИЙ ФЕНОМЕН (Американизмы).....	98
Ахмет Ш. Б. ОСНОВНЫЕ ХАРАКТЕРИСТИКИ ЗНАКА И СИМВОЛА (на материале казахского и китайского языков).....	101
Байшукурова Г. Ж. ФРАЗЕОСЕМАНТИКА РУССКОГО И КАЗАХСКОГО ЯЗЫКОВ.....	104
Егізбаева Н. ШҰҒЫЛ ЖӘНЕ ЫЗЫҢ ДАУЫССЫЗДАРДЫҢ МОРФОНОЛОГИЯЛЫҚ АЛМАСУЫ.....	110
Есенова Қ. Е. КӨРКЕМ ШЫҒАРМАДА ЖЕРГІЛІКТІ ТІЛ ЕРЕКШЕЛІКТЕРІНІҢ УӘЖДІ-УӘЖСІЗ КОЛДАНЫЛУЫ.....	113
Зуева Н. Ю. ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ ИССЛЕДОВАНИЯ КОММУНИКАТИВНЫХ ВОЗМОЖНОСТЕЙ ЭМОЦИОНАЛЬНО-ЭКСПРЕССИВНОЙ ЛЕКСИКИ.....	116

Ибрагимова А. Б. ГЕНДЕРНЫЙ АСПЕКТ ИССЛЕДОВАНИЯ ОБРАЗА ПОЛИТИКА.....	119
Иманалиева Ф. Қ. ЭКСПРЕССИВТІ ЭМОЦИОНАЛДЫ СӨЙЛЕМДЕРДЕГІ ОДАҒАЙЛАРДЫҢ ҚЫЗМЕТІ	123
Иманқұлова С. М. ШАҚ ТҮРЛЕРІ МЕН ҚЫЗМЕТТЕРІ	126
Исмайлова Н. А. ПРИЧИНЫ ПРОНИКНОВЕНИЯ ИНОЯЗЫЧНЫХ ЗАИМСТВОВАНИЙ В КАЗАХСКИЙ ЯЗЫК	128
Исрафилова Г. Ф. РОЛЬ ПОРЯДКА СЛОВ И АКТУАЛЬНОГО ЧЛЕНЕНИЯ В СОЗДАНИИ ТЕКСТА	132
Киянова Ж. К. ҚАЗІРГІ ДІНИ СТИЛЬ ЖӘНЕ ИСЛАМ ЛЕКСИКАСЫН ОРЫС ТІЛІНЕ АУДАРУ МӘСЕЛЕЛЕРІ	134
Койлыбаева С. С. К ОБОСНОВАНИЮ ПОНЯТИЯ ПАССИВИЗАЦИИ СЛОВАРНОГО СОСТАВА В ПЕРЕХОДНЫЙ ПЕРИОД ИСТОРИИ РУССКОГО ЯЗЫКА	139
Күркебаев К. ЕЖЕЛІГ АРАҚАШЫҚТЫҚ ӨЛШЕМДЕРІНДЕГІ ӨЛЕМ БЕЙНЕСІНІҢ КӨРІНІСІ	143
Қыдырбаев К. ТРАНСКРИПЦИЯ ТҮРЛЕРІ ЖӘНЕ ҚАЗАҚ МӘТІНДЕРІНІҢ ТРАНСКРИПЦИЯЛАНУ ЖАЙЫ	146
Лизунова А. А. МЕТАФОРА КАК СРЕДСТВО СОЗДАНИЯ ОБРАЗА РОССИИ В ПОЛИТИЧЕСКОМ ДИСКУРСЕ КАЗАХСТАНА	151
Мамедова С. ДИСКУРСИВНЫЕ ФУНКЦИИ ПАРАЛЛЕЛЬНО–ЛОГИЧЕСКИХ И ЦЕПНЫХ СВЯЗЕЙ (на материале английского и азербайджанского языков).....	155
Марчевская Е. И. ОСОБЕННОСТИ УПОТРЕБЛЕНИЯ ТЮРКСКОЙ АНТРОПНИМИКИ В ХУДОЖЕСТВЕННЫХ ПРОИЗВЕДЕНИЯХ Г.К. БЕЛЬГЕРА	158
Омарбаева Г. С., Зуева Н. Ю. «ИНТЕЛЛИГЕНТСКОЕ ПРОСТОРЕНИЕ» КАК СРЕДСТВО УСИЛЕНИЯ ЭКСПРЕССИИ РАЗГОВОРНОЙ РЕЧИ	162
Оспанова Н. А. ҚАЗАҚ ЖӘНЕ АҒЫЛШЫН ТІЛДЕРІНДЕГІ ТЕҢЕУДІҢ ЖАСАЛУ ЖОЛДАРЫ	165
Палторе Ы. АБАЙДЫҢ «АБРАЛЫҒА» АТТЫ ӨЛЕҢІНІҢ МӘТІНІНЕ ЛИНГВИСТИКАЛЫҚ ТАЛДАУ	169
Румянцева М. В., Жанбүршинова Г. К. СЛОВООБРАЗОВАТЕЛЬНЫЕ СРАВНИТЕЛЬНЫЕ СТРУКТУРЫ В РУССКОМ И НЕМЕЦКОМ ЯЗЫКАХ	176
Румянцева М. В., Рахметова А. А. СЛОЖНОПОДЧИНЕННЫЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ С ПРИДАТОЧНОЙ ЧАСТЬЮ СРАВНИТЕЛЬНОЙ В РУССКОМ И НЕМЕЦКОМ ЯЗЫКАХ	179
Салқынбай А. Б. КӨНЕ ҚАЗАҚ ӨДЕБИ ТІЛІНІҢ МҮРАЛАРЫ	182
Самедова И. А. ПОНЯТИЕ О ВИДАХ ЦЕПНОЙ СИНТАКСИЧЕСКОЙ СВЯЗИ В ДИПЛОМАТИЧЕСКИХ ДОКУМЕНТАХ (на примере уставов, меморандумов и соглашений)	187
Сансызбаева С. К. МИФОЛОГИЗАЦИЯ ОБРАЗА МИРА: КАЗАХСКО-РУССКИЕ ЗООМОРФИЗМЫ	189
Сатыбалдинова М. АҒЫЛШЫН ТІЛІНІҢ ИНТОНАЦИЯСЫНДАҒЫ ТИЯНАКТАЛУ ЖӘНЕ СУРАУЛЫҚ БЕЛГІЛЕРДІҢ СИПАТТАМАСЫ	193
Султангүниева А. А. ЖҮРЕК КОНЦЕПТІНДЕГІ «АДАМ ЖАҒДАЙЫНЫҢ ФИЗИКАЛЫҚ КӨРІНІСТЕРІ» (қазақ, орыс, ағылшын тілдерінің материалдары бойынша).....	195
Сыдыкова М. М. ПОЭЗИЯЛЫҚ ШЫҒАРМАЛАРДАҒЫ ТЕҢЕУЛЕР ҚОЛДАНЫСЫ	198
Токтанова Ә. К. ҚАЗАҚ ЖӘНЕ АҒЫЛШЫН ТІЛДЕРІНДЕГІ УАҚЫТ, КЕҢІСТІК, ӨЛШЕМГЕ НЕГІЗДЕЛГЕН ФРАЗЕОЛОГИЗМДЕРГЕ ҰЙЫТҚЫ БОЛҒАН СӨЗДЕР	204
Түзелбаева Д. ТІЛДІК САНАДАҒЫ ҚАЗАҚ ЖАНУЯСЫНЫҢ БЕЙНЕСІ	207
Түлекова М. КОГНИТИВТІК ҒЫЛЫМНЫҢ ҚАЗАҚ ТІЛ БІЛІМІНДЕ АЛАТЫН ОРНЫ	210
Тұрсынбаева Д. АББРЕВИАТУРАЛАР – АДАМНЫҢ МЕНТАЛДЫ ҚЫЗМЕТІНІҢ НӘТИЖЕСІ	213
Утегалиева Н. А. АНАЛИЗ СОДЕРЖАТЕЛЬНОЙ СТРУКТУРЫ НАИМЕНОВАНИЙ ГОЛОВНЫХ УБОРОВ В АНГЛИЙСКОМ И КАЗАХСКОМ ЯЗЫКАХ	217
Хасанов Ф. Қ. М. ЕСЛАМҒАЛИУЛЫНЫҢ «ӘЙТЕКЕ БИ» РОМАНЫНДАҒЫ ҚАРУ-ЖАРАҚ АРХАИЗМДЕРІНІҢ МӘНІ	220
Чингисова А. А., Цзиньчунь Сюань, Сун Сяо Чао ПРОБЛЕМЫ КОНЦЕПТУАЛИЗАЦИИ МИРА В СОПОСТАВИТЕЛЬНО-КУЛЬТУРОЛОГИЧЕСКОМ АСПЕКТЕ ЯЗЫКА	224
Шамычкова О. ЛИНГВОПРОТОТИП КАК ОСНОВА ФОРМИРОВАНИЯ РЕЧЕВОГО ИМИДЖА	227

АУДАРМА ТЕОРИЯСЫ – ТЕОРИЯ ПЕРЕВОДА

Адаева Е. С. АУДАРМАНЫ ЖАНРЛЫҚ ТҮРҒЫДАН ҚАРАСТЫРУ МӘСЕЛЕЛЕРІ	231
Адамбаева Г. М. ХІХ ҒАСЫРДАҒЫ МИССИОНЕРЛІК ӨДЕБИЕТТЕРДІҢ ҚАЗАҚ ТІЛІНЕ АУДАРЫЛУЫ	233
Махметова Д. М. СПОСОБЫ ПЕРЕВОДА АНГЛОЯЗЫЧНЫХ ТЕРМИНОЛОГИЧЕСКИХ СЛОВСОЧЕТАНИЙ С ДЕФИСНОЙ ОРФОГРАФИЕЙ	236
Мұсалы Л. Ж. АУДАРМАНЫҢ НОРМАТИВТІ АСПЕКТІЛЕРІ	239
Субботина В. В. ТРУДНОСТИ ПЕРЕВОДА БЕЗЭКВИВАЛЕНТНОЙ ЛЕКСИКИ	241

ТІЛДІ ОҚЫТУ ӘДІСТЕМЕСІ – МЕТОДИКА ПРЕПОДАВАНИЯ ЯЗЫКА

Аширова А. ТІЛДІК ТҮЛҒАНЫҢ ШЫҒАРМАШЫЛЫҒЫН АРТТЫРУ ЖОЛДАРЫ	246
Дәркенбаева Г. Қ. ЭКОНОМИКАЛЫҚ МӘТІНДЕРДЕРДЕГІ ҒЫЛЫМИ СТИЛЬ ХАҚЫНДА	248
Джаксыбаева В. А., Абдрахманова К. Ж. О МЕТОДАХ И ПРИЕМАХ ОБУЧЕНИЯ ЛИТЕРАТУРНОМУ ПРОИЗНОШЕНИЮ НЕРОДНОГО ЯЗЫКА	252
Доскеева Б. Ж. ТІЛ ЖЕТІЛДІРУДЕГІ ҚОЛДАНЫЛАТЫН ДЕБАТ ТЕХНОЛОГИЯСЫ	255
Жанбүршинова А. С., Мамбеталиева А. Қ. СИНТАКСИСТІК ҰҒЫМ ҚАЛЫПТАСТЫРУДА ЖАТТЫҒУЛАР ЖҮЙЕСІНІҢ АЛАТЫН ОРНЫ	257
Изгүттинова Р. Т., Хусанова М. Ж. ОРЫС ТОПТАРЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ СТУДЕНТТЕРІНІҢ ШЫҒАРМАШЫЛЫҚ ҚАБІЛЕТТЕРІН ДАМУЫ	259
Кенжеева К. Т. ЯЗЫК ПУБЛИЧНОГО ВЫСТУПЛЕНИЯ. ОТЛИЧИЯ УСТНОГО И ПИСЬМЕННОГО ЯЗЫКА	263
Қырықбаева Б. А., Изгүттинова Р. Т. ЖОҒАРЫ ОҚУ ОРЫНДАРЫНЫҢ ОРЫС БӨЛІМІ СТУДЕНТТЕРІНЕ АРНАЛҒАН МӘТІНМЕН ЖҰМЫС ТҮРЛЕРІ	266

Қырықбаева Б. А. СТУДЕНТТЕРДІҢ СӨЗДІК ҚОРЫН БАЙЫТУДА МӘТІНМЕН ЖҰМЫСТЫҢ МАҢЫЗЫ	268
Молдабаева К. Е. ШЕТ ТІЛІН ҮЙРЕНУ БАРЫСЫНДАҒЫ ОҚУШЫНЫҢ ЫНТА ЖІГЕРІН АРТТЫРУ ЖОЛДАРЫ	271
Ошақбаева Ж. Б., Карпықбаева А. С. ПРАГМАТИЧЕСКИЕ ПАРАМЕТРЫ ПРОЦЕССА УСВОЕНИЯ ВТОРОГО ЯЗЫКА	273
Салқынова С. Т. ТІЛ ҮЙРЕТУ ҮРДСІНДЕГІ ЖАДЫНЫҢ ҚЫЗМЕТІ	276
Сапарбаева А. М. ЭКСПРЕССИВНО-СТИЛИСТИЧЕСКАЯ ОКРАСКА ЛЕКСИЧЕСКИХ СИСТЕМ	278
Субботина В. В. НЕКОТОРЫЕ ОСОБЕННОСТИ ОБУЧЕНИЯ ПЕРЕВОДУ	282
Түребекова Р. С., Юрьев А. Н. ОСОБЕННОСТИ УЧЕБНО-НАУЧНЫХ ТЕКСТОВ ПО ХИМИИ	285
Чингисова А. А. К ПРОБЛЕМЕ ДИФФЕРЕНЦИАЦИИ ПРОЦЕССА ОБУЧЕНИЯ НЕРОДНОМУ ЯЗЫКУ (психолингвистические основы преподавания РКИ).....	288
Шаринова З. А. МУЛЬТИМЕДИЙНЫЕ ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ СРЕДСТВА	291
Юрьев А. Н., Түребекова Р. С. О ТЕРМИНАХ В УЧЕБНО-НАУЧНЫХ ТЕКСТАХ	296
Yakup Doganay, Ma A COMPARATIVE CRITICAL ANALYSIS OF ARTICLES ON “CULTURA IN FOREIGN LANGUAGE TEACHING”	299

МӘДЕНИЕТ – КУЛЬТУРА

Ахметжанова А. И. ПРЕДПОСЫЛКИ ДИПЛОМАТИЧЕСКИХ ОТНОШЕНИЙ КАЗАХСТАНА И РОССИИ	302
Әбілқапқызы Е. ҚАЗАҚ ӘЙЕЛДЕРІНІҢ ҰЛТТЫҚ КИІМ-КЕШЕКТЕРІ	305
Бақытбекқызы Г. ҚАЗАҚТЫҢ ОЮ-ӨРНЕКТЕРІНІҢ ТӨРКІНІ ЖӘНЕ ДАМУЫ	307
Бейсенқызы Г. ШАҢЫРАҚ ЖӘНЕ ҚАЗАҚ ХАЛЫҚЫНЫҢ ТУЫСТЫҚ БАЙЛАНЫСЫ	310
Бисенбаев П. УАҚЫТ ШЫНДЫҒЫ – КӨРКЕМДІК КЕПІЛІ	312
Есенова Қ. Е. КӨРКЕМ МӘТІННІҢ ЖАЛПЫ МӘТІНГЕ ТӨН ҚҰРЫЛЫМ ЗАҢДЫЛЫҚТАРЫ МЕН ӨЗІНДІК ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ	314
Каржаубаева С. К. КАЗАХСКОЕ ТЕАТРАЛЬНО-ДЕКОРАЦИОННОЕ ИСКУССТВО	317
Қабикқызы Н. ҚАЗАҚЫ ТИЫМДАРДЫҢ ҰРПАҚ ТӘРБИЕСІНДЕГІ РӨЛІ	320
Малдыбай А. Д. АХМЕТ БАЙТҮРСЫНОВТЫҢ ӨЛІПБІ РЕФОРМАСЫ	322
Мұстафина М. Ә. Ы. АЛТЫНСАРИННІҢ ШЫҒАРМАЛАРЫНДАҒЫ АДАМГЕРШІЛІК ТАҚЫРЫБЫ	326
Насихатқызы К. ҚАЗАҚ КЕЛІНДЕРІНІҢ АТ ТЕРГЕУІ	329
Омарова Г. Н. КАЗАХСКАЯ ТРАДИЦИОННАЯ МУЗЫКА И АСПЕКТЫ СРАВНИТЕЛЬНОГО ИЗУЧЕНИЯ ТЮРКСКИХ МУЗЫКАЛЬНЫХ КУЛЬТУР	331
Өтеуов Ж. Ф. КҮЙ ӨНЕРІНІҢ ДАРАБОЗЫ	335
Рахатқызы М. ҚАЗАҚ ХАЛЫҚЫНЫҢ БАЛАЛАРҒА ҚАТЫСТЫ ЫРЫМЫНЫҢ МӘНІ ЖӘНЕ ТӘРБИЕСІ	337